

A D vitamin hatása és fontossága

A vitaminok definíciója

- A vitamin olyan szerves vegyület, amely kis mennyiségben ugyan, de nélkülözhetetlen egy élőlény számára. Kellő mennyiségben a vitamin előállítására nem mindig képes, ezért tápanyag formájában kénytelen hozzájutni.
- Ez fajonként nagyon változó. Pl. a C-vitamint a patkány , kutya szervezete elő tudja állítani, az emberé nem.
- Oldódás szerint vízben ill. zsírban oldható:
- Zsírban oldódó : A,D,E,K Zsírral együtt szívódnak fel, a szervezetben tárolódnak, túladagolás lehetséges.
- Vízben oldódó . B vitaminok, C , H , P vitamin. Hamar kiürül a felesleg a szervezetből.

Vitamin-e a D vitaminnak nevezett anyag?

A D vitamin nem vitamin, hanem hormon, mely a napfény hatására képződő elő anyagból aktiválódik a szervezetben.

Az elnevezés megtartása az orvostörténeti jelentőség tiszteletben tartása miatt történt. Az elő anyag képződését képződést befolyásolja : a napsugárzás · UVB tartalma, a bőrszín, életkor. A napfény UVB spektruma szerepel.

Csak napsugárzás hatására túladagolás nem alakulhat ki, mert szabályozó rendszer vezérli a vitamin termelődését és kiürülését.

A szoláriumok UVA sugárzása nem alkalmas a D vitamin képzésére .

Vitamin-e a D vitaminnak nevezett anyag?

A D vitamin nem vitamin, hanem hormon, mely a napfény hatására képződő elő anyagból aktiválódik a szervezetben.

Az elnevezés megtartása az orvostörténeti jelentőség tiszteletben tartása miatt történt.

Az elő anyag képződését képződést befolyásolja : a napsugárzás · UVB tartalma, a bőrszín, életkor. A napfény UVB spektruma szerepel.

Csak napsugárzás hatására túladagolás nem alakulhat ki, mert szabályozó rendszer vezérli a vitamin termelődését és kiürülését.

A szoláriumok UVA sugárzása nem alkalmas a D vitamin képzésére .

10-15 perces nyári napozás , mely az arcot és fedetlen végtagokat éri, fedezi a napi D vitamin szükségletet.

A bőrben képződő D3 vitamin és a növényi eredetű D2 vitamin a májban aktiválódik . Ilyen aktiválódás a vesében is történik. D

A táplálékkal csak kis mennyiségű D vitamint tudunk felvenni. Ez az aktivált forma fehérjéhez kapcsolódva jut a keringésbe , majd a csontozatba, izmokba.

A vesében képződő, a keringésbe jutó D vitamin a kalcium anyagcseréjében vesz részt.

A szervezet más szöveteiben képződő D vitamin a képződés helyén a sejtműködésre, és ezen belül a sejtek osztódására hat.

A D vitamin mérése

A vérben az ún. szállítófehérjéhez kötött D vitamint mérik.

Csak a szakmai követelményeknek igazoltan megfelelő, akkreditált laboratóriumi mérések fogadhatóak el. A levett vér szállítható, hőre nem érzékeny.

A vizsgálatot a beteg fizeti, költsége jelenleg kb. 6000 Ft

Csak meghatározott rizikócsoportok esetében célszerű a vizsgálat elvégzése.

A D vitamin népegészségügyi jelentősége

Csak a lakosság 25%-a rendelkezik normál D vitamin szinttel. Fokozott kockázatú csoportok:

várandós és szoptatós anyák,
újszülöttek, kisgyermek, idősök,
csonttritkulásban, csontlágylásban szenvedők,
idült máj-és vesebeteg, hipertóniások,
idült szívelégtelenségben szenvedők,
elhízottak, bizonyos gyógyszert tartósan szedők,

Milyen betegségek előzhetők meg a vitamin megfelelő szintre emelésével ?

Az I. típusú (fiatalkori) diabetest 78%-al
a daganatok előfordulását 35%-kal,
az influenzás megbetegedéseket 90%-alcsökkentené.

Következtetés: Személyesen is és országos szinten is költséghatékony a D vitamin normál szinten tartása.

D vitamin hatása a termékenységre

A D vitamin hiánya befolyásolja a termékenységet.

Csökken a peteérés , a hímivarsejtek száma és a megtermékenyülés esélye.

Északi országokban a téli hónapokban kevesebb terhesség kezdődik.

A meddőségben is szerepe lehet.

Meddőség gyanúja esetén megkísérelhető a D vitamin lökésterápia. Heti 50ezer NE bevitel javasolt esetleg több ízben .

A szülés előtti gondozás fontos része, hogy megfelelő hormonszint legyen a terhesség előtt .

D vitamin hatása a terhességre

A terhesség alatt napi 2000 Ne D vitamin bevitel szükséges .

A terhes nők többségének nem megfelelő a vitamin ellátottsága.

Ez az anya és a magzat csontozatára is káros hatással van . Az anyában csontvesztés lép fel, a magzat csontozata ennek ellenére nem fejlődik kielégítően. A terhességi szövődmények kockázata is fokozódik.

A magzatvédő vitaminok 4-500 NE D vitamint tartalmaznak, ezek kiegészítése javasolt.

Terhesség alatt nem javasolt a D vitamin lökésterápia.

A vizsgált terhes anyák 76 %-nál alacsony D3 vitaminszintet mértek. Ennek megfelelően az újszülöttek 81 % a volt vitaminhiányos.

Az anyatej vitaminkoncentrációja párhuzamosan változik az anya D vitaminszintjével, de napi 4- ezer egység D vitamin bevitel biztosítaná a kielégítő D vitaminbevitt anyatejjel. Ezért pótlás szükséges a baba részére.

Napoztatással sem pótolható a D vitamin a bőrvédelem miatt.

Kisgyermekkorban az őszi téli hónapokban napi 4-600 Ne bevitel szükséges.

Finnországban napi 2000 Ne bevittel tudták a I típusú cukorbetegséget megelőzni.

Mérgező-e a D vitamin?

A D-vitamin nem toxikus, amikor nagyobb dózist veszünk be. A félelem a D3 vitamin túladagolásától tehát teljesen alaptalan. Lökésterápiában 30-40 ezer egységet is adnak.

A biológiailag aktív D vitamint D3-nak, vagy kolekalciferolnak nevezzük. Néhány rossz minőségű táplálék kiegészítő tartalmazza az olcsóbb D2-t (ergocalciferolt). Azonban az emberi szervezetben a D2 nem aktív, így először át kell alakítani D3-vitamná, mielőtt bármi egészségre gyakorolt hatása lenne. Ez nagyon pazarló eljárás, főleg, mikor a kész D3 is rendelkezésre áll.

D vitaminhiány epigenetikai hatásának összefoglalása

Anyai D vitaminhiány az unokákban is növeli a betegségek kockázatát.

Az anyák 67%-nak a 25(OH)D3 szintje <20 mikro g/l, a kívánatos 50 mikro g/l helyett ! Fontos a pótlás!

Bizonyítékok a D vitaminhiány következményeire:

- ❖ az 5 éves után követés eredménye: a gyermekek izomereje szignifikánsan kisebb volt.
- ❖ a 9 éves után követés: a gyermekeknél az inzulin rezisztencia gyakoribb volt, mint a nem D vitaminhiányos anyák gyermekeinél.

D vitamin hatása a csontok anyagcseréjére

Elősegíti a kalcium felszívódását, ezzel a szervezet kalciumban való ellátottságát biztosítja.

D vitamin hiányában a bevitt kalcium kiürül, nem szívódik fel a belekből.

A D vitamin a csontokban a csontképző sejtek működését is serkenti. Ennek különös jelentősége növekedéskor és a törések gyógyulásakor van.

A rachitis és a csontlágylás ugyanazon kórkép életkortól függő megnyilvánulása. A rachitis esetén a növekedési porcban a képződő csontba nem rakódik le elegendő kalcium. A csontfejlődés üteme lassul, a csontok alakja is megváltozik.

D vitamin hiányának hatása felnőtteknél.

D vitamin hatása a csontok anyagcseréjére

Elősegíti a kalcium felszívódását, ezzel a szervezet kalciumban való ellátottságát biztosítja.

D vitamin hiányában a bevitt kalcium kiürül, nem szívódik fel a belekből.

A D vitamin a csontokban a csontképző sejtek működését is serkenti. Ennek különös jelentősége növekedéskor és a törések gyógyulásakor van.

A rachitis és a csontlágylás ugyanazon kórkép életkortól függő megnyilvánulása. A rachitis esetén a növekedési porcban a képződő csontba nem rakódik le elegendő kalcium. A csontfejlődés üteme lassul, a csontok alakja is megváltozik.

A D vitamin nem csontrendszerre gyakorolt hatásai

A D vitamin hatása a bőrünkre

A bőrben képződő D vitamin hat a bőrsejtekre.

A napsugárzás hosszú idejű hatása különösen a leégés daganatkeltő.

A gyermekkori leégések a melanoma kockázatát fokozzák.

A hosszú idejű napon tartózkodás a bőrrák nem melanoma jellegű fajtáját szaporítja.

A D vitamin szabályozza a bőr szárusodását végző sejtek képződését, az elszarusodást.

A pszoriazis tüneteit, - amelynek jellemzője a túlzott elszarusodás - a napozás javítja. A D vitamin hatású vegyületek krémekben való alkalmazása is előnyös lehet.

D vitamin hatása az immunrendszerre

A D vitamin az immunrendszerre hat oly módon hogy az autóimmunitásnak nevezett folyamatot befolyásolja.

E folyamat során az immunrendszer a szervezet saját alkotóelemeit „idegen testnek” érzékeli, és elpusztításukra törekszik.

Az immunreakció során gyulladás alakul ki az érintett szövetben, azt el is pusztíthatja.

Ilyen betegségek pajzsmirigygyulladás, sokizületi gyulladás, vészes vérszegénység, idült bélgyulladások stb.

Tudományos vizsgálatok folynak ezek hatásmechanizmusáról, a megelőzésben és a gyógyításban szükséges D vitamin adagokról.

D vitamin hatása a szív és érrendszerre.

A vizsgálatok állatkísérleteken és beteg megfigyeléseken alapulnak.

A D vitamin hat a magas vérnyomást kiváltó anyagok termelődésére.

A D vitamin hiánya fokozza a hipertónia és az érlemezés kockázatát, továbbá közvetlenül hozzájárul a szívelégtelenség kialakulásához, súlyosbodásához.

Ezért az ilyen betegségben szenvedőknél fokozottabban kell figyelni a D vitamin ellátottságra.

A D vitamin hatása a cukorbetegségre

Magzati és csecsemő-, kisgyermekkorai D-vitamin-hiányban az 1-es típusú diabetes mellitus kockázata jelentősen fokozódik.

Felnőttkorban a D-vitamin-hiány növeli a 2-es típusú cukorbetegség kockázatát.

D-vitamin-hiányban a D-vitamin-pótlás javítja az inzulintermelő sejtek működését ezáltal nő a termelt inzulin mennyisége.

D vitamin és a vesebetegségek

A vesebetegségekben a D-vitamin-hiány kockázata fokozott. Ezért a megfelelő

D-vitamin-pótlás kiemelt jelentőségű. Emlékezzünk a vese szerepére a D vitamin szintézisében!

Súlyos vesebetegségben alkalmazott aktivált D-vitamin-kezelés mellett is szükséges, sőt elengedhetetlen a D-vitamin megfelelő pótlása.

A D vitamin és a daganatok

A D-vitamin-hiány az emlő- és vastagbél daganatok kialakulása és progressziója szempontjából bizonyítottan rizikótényező.

A rosszindulatú daganatok kemoterápiás kezelése önmagában rizikótényező a D vitamin-hiány kialakulása szempontjából.

A daganat helyétől függően különböző a D-vitamin-hiány gyakorisága és mértéke, ezért a D-vitamin pótlás dózisa a daganat típusától függően és egyénenként is változhat

D vitamin támogatott készítményei D3 1000NE. , D3 3000 NE . Vigantol olaj

Vitaminok és étrend kiegészítők vásárlását gyógyszertárban javaslom, ott szakmai segítség is van. A vitamin szükségletet orvossal beszéljük meg! (Általában 1000- 3000 Ne naponként)

Átszámítás: 1 mg=40 000 Ne 40 Ne=1 mikrogramm.